

BRUNO MISTIAEN

GRIJS VERLEDEN

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

De Nieuwe Toneelbibliotheek

Tekst #NR 658

© 2021, Bruno Mistiaen

GRIJS VERLEDEN

1.

De Nieuwe Toneelbibliotheek, Tekst #658
© 2021, Bruno Mistiaen
Eerste druk 2021

isbn 978-94-6076-658-9
nur 307

Niets uit deze uitgave mag worden opgevoerd of verveelvoudigd zonder schriftelijke toestemming van de schrijver en De Nieuwe Toneelbibliotheek

No part of this book may be reproduced in any way without written permission from the writer and De Nieuwe Toneelbibliotheek

De Nieuwe Toneelbibliotheek bestaat uit

Mara Aronson
Connie Nijman
Ditte Pelgrom
Redacteur
Joanne Mensert

Typografie en basis lay-out

Connie Nijman
Printwerk
Hollandridderkerk, Ridderkerk

info@denieuwetoneelbibliotheek.nl
Postadres De Nieuwe Toneelbibliotheek
Willem Beukelsstraat 42 1097 ct Amsterdam

Dit boekje is online te bestellen op:
www.denieuwetoneelbibliotheek.nl

Personages

Tania Vreugde

Edy Vreugde

Gaby Vreugde

Gijs Verleden

Rex

Ronny Spruyt

Louise Petit

Teejee

postmeester

Abdellatif

burgemeester Pannecoucke

Fred van de Fret

1.

In het huis van Tania.

Tania, Rex, Gaby.

tania Dagelijks stop ik mijn oren dicht met bijenwas en luister ik een uurtje naar de geluiden die van binnen komen, het zoeven en gieren van mijn ademhaling, het bonzen van mijn hart, het rommelen van mijn darmen, het kraken van mijn gewrichten, het tweetonige liedje van mijn kut. Ik heb de kut van een jong meisje. Rex, jij bent er daarnet nog geweest. Zeg dat ik de kut van een jong meisje heb.

rex Je oma heeft de kut van een jong meisje, Gaby.

tania Ik hoor het bloed kloppen in mijn slapen, ik hoor mijn stembanden trillen. Ik hoor zelfs mijn eigen oren. Een oor klinkt als een schelp. Een maag maakt het geluid van een betonmolen. Ik hoor meteen als er iets mis is. Ik weet dat ik ziek ga worden lang voordat ik ziek zou worden zijn. Ik ben nooit ziek. Ik genees mezelf. Als de flow van mijn ademhaling ergens hapert dan besteed ik daar aandacht aan. Als er ergens een gewricht ongewoon gaat kraken dan besteed ik daar aandacht aan. Als mijn darmen niet lekker rommelen, dan besteed ik daar aandacht aan. Wist je dat nagels die groeien knappen en kreunen als een gletsjer? Zenuwen klinken als snaren. De borst is een klankkast. Sommige spieren klinken als groen hout waarop je klopt, andere moduleren als een zingende zaag of een Hawaïaanse gitaar. Ik luister niet alleen naar de geluiden van mijn botten, mijn vlees en mijn organen, ik luister ook naar mijn levensenergie, die als een uitgestrekt woud ruist op de achtergrond van dit alles. Prepareer nog eens een lijntje voor me, Rex.

Rex prepareert een lijntje.

Hoe is je naam? Ta-ta-ta-tania. Al van in de lagere school noemen ze me de mitrailleette. Het is begonnen toen ze mijn moeder kwamen halen, ze schoren haar haar af, ze joegen haar naakt over het dorpsplein met op haar voorhoofd een hakenkruis in teerverf. Ze sloten haar op als een beest in het souterrain van haar eigen muziekkiosk. Sinds die dag stotter ik. Ik heb tot de jaren '70 gestotterd. Totdat de vloek van

Moctezuma Vlaanderen bereikte. Eén lijntje cocaine, het gestotter stopt.
Tania Vreugde, Tania Vreugde, Tania Vreugde. *reikt Gaby het spiegeltje aan* Probeer het tenminste een keertje, Gaby Vreugde.

gaby Ik heb dat niet nodig, oma.

tania Wat een vloek is voor de ene is soms een zegen voor de andere. Waarom vlecht je je haar niet? Twee vlechtjes over je schouders. Je oma ziet dat zo graag. Wees blond. Alle Vreugdes zijn blond. Wie kan het wat schelen of het geveerd is of niet? Met je madonnagezichtje. En je prachtige, uitdijende rubensiaanse lichaam. Hoe is het met je oudijzerman? Met Gijs Verleden. Doe hem de groeten van me maar met Gijs Verleden blijft dat niet duren. Ik ben de uil. Ik zie alles, ik hoor alles, ik weet alles.

2.

Aan Edy's voordeur.

Edy, de postmeester, Abdellatif.

postmeester Een brief van de burgemeester voor u, mevrouw Vreugde.

edy Maak jij nu gebruik van een drager, postmeester?

postmeester Dit is Abdellatif, mijn man.

edy Werk jij ook voor de post, Abdellatif?

abdellatif Ik werk niet.

postmeester We zijn getrouwd.

abdellatif Ik ben huisman.

edy Maar je draagt de postzak.

abdellatif Ik help mijn echtgenoot.

edy Dus je werkt eigenlijk gratis.

abdellatif Het is niet zo zwaar.

edy Een pensioen zul je hier niet voor krijgen, Abdellatif.

abdellatif Ik ben al dankbaar dat ik mag helpen.

postmeester Gaat u die brief nu eindelijk openmaken, mevrouw

Vreugde? We zijn wel benieuwd naar wat erin staat.

edy Mijn naam is Edy. Ik open geen brieven die mij aanspreken met Edeltraut. Mevrouw Edeltraut Vreugde – de mitrailleette heeft me een foute voornaam gegeven. Ik weet al wat erin staat. Ik wil een waardig graf. Het zal neen zijn.

postmeester Een graf? Maar u bent nog geen vijftig.

edy Ik weiger in het familiegraf van de Vreugdes te liggen als het zover is. Als mijn uur zou geslagen zijn. Niet in één put met Tania Vreugde, die elk jaar op elf juli de collaboratieleeuw uithangt. Mijn laatste adem uitblazen. Pfff. Misschien hang ik me wel op. Het verleden maakt dat iemand zich ophangt. Zeker als ik weet dat ik in mijn eigen graf mag gaan liggen. Omringd door bomen. Cypressen en eiken. Het is een tweepersoonsgraf. Gaby mag dan later kiezen of ze bij mij wil liggen of bij de mitrailleette. Maar het zal neen zijn. Pannecoucke zal mij mijn graf niet gunnen.

postmeester Ik zie niet in waarom u geen apart graf zou kunnen kopen.

Er is plaats genoeg op het kerkhof.

edy Het gaat om de ligging, postmeester. Ver van het familiegraf, ver van de Vreugdes. Zo ver als mogelijk. Het kerkhof moet aangepast worden. Een strook grond moet een andere bestemming krijgen. Er moet een huis onteigend worden en afgebroken. Heel Rekelinge is van de Vreugdes maar juist dat huis niet want de mitraillette heeft het aan haar vazal Ronnie Spruyt gegeven. En aan het einde van die strook komt mijn graf. Gedistantieerd. Omringd door cypressen en eiken. Misschien onder een kleine tumulus.

postmeester Dan ligt uw graf zo goed als op het dorpsplein.

edy Er komen bomen omheen. Cypressen en eiken. Een paar cypressen en eiken op het dorpsplein zouden niet misstaan. Groen Rekelinge! Rekelinge het groene dorp! Een plek groen in het hart van Rekelinge. Want nu is het daar een steenwoestijn. Nu is het daar het terras van de Fret. Nu is het daar de muziek-kiosk van de mitraillette. postmeester Kunt u uw strook niet aan de andere kant van het kerkhof leggen?

edy Dan zou mijn graf pal naast de schroothoop van Gijs Verleden komen.

postmeester De grond daar is al van u.

edy Van mijn moeder.

postmeester In ieder geval van de Vreugdes.

edy Moet ik er daarom in rusten?

postmeester Ik kan u wel bevestigen dat burgemeester Pannecoucke niet meegaat in uw megalomanie en dat snap ik ook. Men kan niet zomaar begraven worden op een dorpsplein omdat men het niet eens is met zijn familie. Zelfs niet onder een molshoopkleine tumulus, nauwelijks groot genoeg voor een urne, en zonder een directe verbinding met het kerkhof.

edy Ik wil niet begraven worden op het dorpsplein, ik wil het kerkhof groter maken.

postmeester Uw pogingen zullen vruchteloos blijken.

Postmeester en Abdellatif af.

3.

Gijs, Gaby, Teejee, Ronnie, Louise.

bord:

G. VERLEDEN-VREUGDE – OCCASIES en OUD IJZER

Louise staart naar het schroot.

teejee Het toeval wil dat ik vlak voor uw schroothoop panne heb, mijnheer Verleden. Mijn naam is Teejee. Ik zou mijn voertuig willen inruilen voor een beter. Mijn oog viel al direct op dit op het eerste oog nog degelijke Golfje. We ruilen en vooruit, ik leg er vijfhonderd euro bovenop.

gijs Dat is het Golfje van mijn schoonmoeder, Teejee, zo goed als nieuw, ze reed er een keer per week mee naar de Carrefour.

teejee *wijst naar Louise* Is uw schoonmoeder de dame die daar naar het schroot staat te kijken?

gijs Nee, dat is gewoon een dame die naar het schroot komt kijken.

teejee Ik dacht al, zijn schoonmoeder zal toch wel niet die dame zijn die naar het schroot kijkt.

gijs Laten we zeggen twaalf en half voor de Golf en jouw voertuig neem ik over voor vijfhonderd, blijft over twaalf.

teejee Vijfhonderd euro voor een prima occasie?

gijs Jouw voertuig is geen occasie, jouw voertuig is oud ijzer.

teejee *leest opschrift* G.Verleden-Vreugde. Occasies en Oud IJzer. Je maakt daar beter twee verschillende firma's van want het ene straalt af op het andere. Waar staat die G. voor?

gijs Gijs.

teejee Grijs verleden.

gijs Gijs Verleden.

teejee Ik heb daarnet nog aan honderdtwintig gereden in dat wat jij oud ijzer noemt, Gijs Verleden.

gijs Rij er dan ook maar meteen aan honderdtwintig mee weg, Teejee.

teejee Dat zal niet gaan.

gijs Panne, zeker?

teejee Maar ik ben dokter en ik moet naar een patiënt.
gijs Bel een ambulance.
teejee De man ligt op sterven.
Ronnie op met een stuk dakgoot.
ronnie Gijs, ik ben hier met een stuk van mijn dakgoot.
gijs Ga maar op de weegschaal staan met je stuk dakgoot, Ronnie.
ronnie Waarom?
gijs We wegen jou eerst samen met je dakgoot en daarna jou zonder je dakgoot en die resultaten trekken we van elkaar af. Heb je al een nieuwe?
ronnie Ik wacht op de verzekering. De donder is erop gevallen.
gijs En intussen loopt het water over je voorgevel?
ronnie Mijn achtergevel.
gijs Dat is niet goed.
ronnie Ik hoop dat het niet te vaak regent.
gijs Het regent vaak.
ronnie Het zou een uitzondering kunnen maken.
gijs Ik zou je een voorlopige dakgoot kunnen maken tot de nieuwe er is.
ronnie Hoeveel gaat me dat kosten?
gijs Niet duur.
ronnie Okee, dan.
gijs Drieëntwintig kilo. Leg maar bij het zink. Er staat een bordje 'zink'.
teejee *tegen Louise Schroot.* Oud roest. Onderdelen van verloren gegane machines. Wrakken. Een symbool voor deze tijd.
louise Dat is één ding dat je ervan kunt zeggen.
teejee Wat kun je er nog meer over zeggen?
louise Onze kinderen zijn van ons weggerukt in dat wrak daar.
teejee Alleen was het toen nog geen wrak, veronderstel ik, maar een comfortabele auto.
louise Het was een grote, comfortabele loebas, aangenaam en vriendelijk.
teejee Die plotseling als een wild beest uw kinderen met zich heeft meegenomen in zijn buik.
louise Nadat hij ons had uitgespuwd, mijn man en ik.
teejee Hoeveel waren het er?
louise Zes.

teejee Zes kinderen? Dat is veel. Allemaal van u?
louise Ik was verslaafd aan zwanger zijn.
teejee Zaten ze met zijn zessen achterin?
louise Elk zijn plekje. Hij had van die klapstoeltjes. Allemaal vastgegord.
teejee Ze zijn vastgegord heengegaan.
louise Verteerd door het vuur.
teejee Een stuurfout.
louise Een navigatiefout.
teejee En wie navigeerde?
louise Mijn man en ik zitten met een dubbel gevoel. We treuren niet echt. We voelen ons schuldig. Men treurt niet om zijn slachtoffers, tenzij gedwongen. Zelfs al zijn het je eigen kinderen. Sterven is waarschijnlijk niet het einde, maar een soort overgang. Maar we voelen ons gedwongen om te treuren, zelfs al voelen we geen treurigheid maar loodzware schuld. In het openbaar moeten we het beeld geven van mensen die gebukt lopen onder hun noodlot.
teejee Het is onze cultuur.
louise Wij zijn gewoon zo.
teejee We herkennen ons daarin.
louise Door te zijn hoe we zijn.
teejee Volharden. En rouwen.
louise Rouwen. Rouwen. Rouwen.
teejee Rouwen, rouwen, rouwen.
louise En troosten, troosten, troosten.
teejee Troosten, troosten, troosten.
louise Ik blijf hier niet. *doelt op Ronnie* Ik waarschuw u. Die man daar met zijn dakgoot is slecht gezelschap. Het is Ronnie Spruyt.
teejee Ronnie Spruyt.
louise Zegt u dat niets?
teejee Weinig.
louise Ronnie Spruyt de neonazi. Hij is op televisie geweest.
teejee Oei.
louise Ik heb genoeg gezegd.
teejee Ik ben gewaarschuwd.
louise Ik ga naar huis.
teejee *tegen Ronnie* Ben jij Ronnie Spruyt de neonazi?

ronnie Het is veel ingewikkelder dan dat.
Gaby op. Ze kotst.
gaby Ik heb een eetstoornis.
gijs Mijn vrouw Gaby.
gaby Dag klootzakje.
teejee Ik ben Teejee, wat ben jij een lekker stuk, zeg.
gaby Ik weeg duizend kilo.
teejee Je zou het niet zeggen.
gaby Ik heb ongeveer zesendertig kilometer op mijn teller.
teejee Zesendertig kilometer. Dat valt nog mee.
gaby Het is niet niks.
ronnie Zesendertig kilometer lul.
gijs Nog jong maar toch al goed ingereden.
ronnie Heel Rekelinge heeft erop gezeten.
gaby Ik ben hier het oefenmeisje.
ronnie Willendorf rijdt met jong en oud.
gaby Vrijt met jong en oud. Ze noemen me soms Willendorf maar ik ben eigenlijk Gaby Vreugde van de familie Vreugde.
Gaby hurkt neer om te pissen.
ronnie Dan ga ik maar.
Ronnie af.
gijs Moest jij niet naar een patiënt moest die op sterven lag?
teejee Het is te laat.
gijs Hij is dood, veronderstel ik.
teejee Inderdaad.
gijs Ga weg.
teejee Ik kan hier niet meer weg.
gijs Geef hem de sleutels van de Golf, Gaby.
Gaby brengt hem de sleutels van de Golf.
gijs Nu weer wel.
teejee In verband met die vijfhonderd ballen die ik er nog bovenop zou leggen.
gijs Laat maar vallen.
gaby *lacht* Laat maar vallen, die ballen.
teejee Ik heb ze niet. Maar ik kan wel een stukje van je vinger amputeren.

gijs Wat?

teejee Uw vrouw heeft een eetstoornis.

gijs Niet alleen een eetstoornis. Ze heeft een afwijking in haar ruggengraat of haar ene been is te kort want ze steunt altijd op dat ene been.

teejee Of de graat nu recht of krom is, een vis blijft een vis.

gijs Laten we maar zeggen dat ze mankt.

teejee Juist dat kan een grote rol spelen. Een neusje dat een heel klein beetje scheef staat. Een tand waar een stukje van afgebroken is. Ogen die een beetje loensen. Een horrelvoet. Een klauwhandje. Waarom niet zelf een kleine beperking genomen, uit liefde voor uw vrouw?

gijs Wat bedoel je?

teejee Beperk jezelf voor de beperkten. Waar er twee zijn met een beperking, is er minder beperking. Niemand is beperkt als de hele wereld beperkt is.

gijs Ik snap het niet helemaal.

teejee Je krijgt van me een gratis amputatie van een stukje vinger.

gijs Nee, bedankt. Ik zou wel gek zijn.

teejee Wat betekent nu een vingerkootje? Als je er eentje verliest bij een werkongeval is dat maar een klein werkongeval.

gijs Ja, maar dan hebben we het over een ongeluk.

teejee Waarom wachten op het noodlot? Je kunt er beter vrijwillig afstand van doen.

gijs Amputeer wat van je eigen.

teejee Wie zegt dat ik dat nog niet gedaan heb?

gijs Wat dan?

teejee Mijn naam is Teejee. Dat zegt genoeg. De discreetste amputaties zijn de meest glorieuze.

gijs Vraag aan Gaby of ze wil dat ik iets laat amputeren voor haar.

teejee Zulke dingen vraag je niet op voorhand want het antwoord van je geliefde zal altijd neen zijn. Dit moet een offer zijn uit liefde. De liefde zelf betekent niets. Wie halsoverkop verliefd wordt, loopt halsoverkop in de val. Je hebt pas recht op geluk als je offers hebt gebracht. Ik kan ook een knip geven in je stembanden zodat jullie allebei zo stom zijn als het achterste van een paard.

gijs Vooruit dan maar.

teejee De stembanden?

gijs Het kootje.

teejee De operatie gebeurt hier ter plekke aan uw eigen tafel. Ga zitten. Geef me uw hand. Uw linker als u rechtshandig bent. Plaatselijk verdoven. Kleine tourniquet erop om de bloedsomloop af te sluiten. De huid van de pink lossnijden boven het laatste gewrichtje. Hem afstropen als een voorhuid van een eikel, de spiertjes eronder lossnijden en terugduwen, de pezen doorsnijden en hop, met een kleine draaibeweging komt uw kootje vanzelf los. Amputeren is niets, in ieder geval niet moeilijker dan een kip versnijden. Iedereen kan het, mits wat oefenen. Nu alles goed ontsmetten, de huid afrollen en dichtnaaien, met een wiekje voor de afvoer van vocht. Dat kan er na een paar daagjes weer uit. Kun je er desnoods zelf uittrekken. Een pleister eromheen. Klaar. Hier uw koot. Bewaring op sterk water is mogelijk.

gijs Dank je wel. De koot van mijn pink, Gaby.

gaby Voor mij? Cool. Weet je wat? Ik bewaar hem in mijn binnenste.

Gaby eet de vingerkoot op.

4.

Chez Tania.

Tania, Rex, Pannecoucke, Louise, postmeester, Abdellatif.

tania Burgemeester Pannecoucke met zijn beroemde kunstenaars-echtgenote Louise Petit, de postbode met zijn bruine vriend.
postmeester Postmeester.

tania Postmeester mijn kloten. Eigenlijk ben jij toch maar een postbode, postmeester.

postmeester Ik ben hier het hoofd van de post.

tania Niet alleen het hoofd, maar ook de romp en de ledematen. Het hele postlichaam. Hoewel, het schijnt dat deze appendix nu je zakken draagt.

postmeester Het hoofd in de zin van verantwoordelijk.

tania Is het goed als ik u aanspreek met 'hoofd', of moet het 'meester' zijn? Het is pas feest als het hoofd is geweest, of het is pas feest als de meester is geweest? Haha. Kop op, man. Ik noemde u alleen maar postbode voor de grap. En u noemde ik appendix voor de grap. U bent veel meer dan dat. Welkom postmeester met bruine vriend.

abdellatif Echtgenoot. We zijn getrouwd.

tania Wat was de naam ook alweer?

abdellatif Abdellatif.

tania Ab...?

abdellatif Abdellatif.

tania Moeilijke naam. Welgekomen allemaal. De society van Rekelinge. Ik was eerst van plan om pannenkoeken te bakken, maar toen dacht ik, oeps, pannenkoeken. Haha. Pannecoucke. Gemakkelijke naam. Ik bedoel, gemakkelijk te onthouden. Dus het is stoverij met frieten geworden. Een Vlaams dineetje. Rex dient het eten op. Let wel, varkensvleesloos. Want jullie eten dat toch niet, varken?

abdellatif Sinds ik Vlaming ben, eet ik vaak en graag varken.

tania En drink je ook bier?

abdellatif Ik drink ook bier.

tania Ablatief, in theorie ben jij alles waar ik een hekel aan heb, homo

en makak, en kijk eens, je ontpopt als een toffe peer.
abdellatif Abdellatif is mijn naam. Ablatief is een naamval.
tania *tegen de postmeester* Wat heeft hij gestudeerd?
postmeester Het is allemaal zelfstudie.
abdellatif Ik absorbeer als een spons.
postmeester Zes maanden geleden woonde Abdellatif nog in Sousse, Tunesië.
abdellatif Ik sprak zelfs geen Frans.
postmeester Hij leed honger. En in de winter leed hij honger en kou.
abdellatif Het kan daar koud zijn, 's winters.
louise En toen hebben jullie elkaar ontmoet.
postmeester Ik was daar op vakantie.
abdellatif Mijn toekomstige echtgenoot zat eenzaam aan een terrastafeltje industriële muntthee te drinken. Ik bleef stokstijf staan halverwege de strandboulevard. Het beeld van die eenzame man met zijn muntthee aan dat terrastafeltje die mij met een onontcijferbare blik had aangestaard – was het honger naar liefde? Was het medelijden? Was het afschuw over de lompen waarin ik gekleed was? Was het begeerte? – bleef op mijn netvlies branden. Ik maakte rechtsomkeert, ik sprak hem aan.
postmeester Tot voor kort was Abdellatif voddenraper in Sousse en hoor nu eens hoe vloeiend en zuiver hij zich uitdrukt in het beschaafd Nederlands. Geen spoortje geaffecteerdheid.
louise Welkom in België, Abdellatif.
abdellatif In Vlaanderen.
louise Vlaanderen ligt in België.
abdellatif Ik spreek Vlaams dus ik ben Vlaams.
tania Goed gesproken, Ablatief.
postmeester Een half jaar geleden sprak hij zelfs geen Frans.
abdellatif Ik voel me hier welkom. Geleidelijk aan leer ik dankzij mijn man de postmeester door wiens handen de post gaat die ik mee help sorteren bijna alle mensen hier kennen. Ik leer de straten kennen, de huizen, van wie de huizen zijn. Wie zijn schaapjes op het droge heeft en wie nog aan de weg timmert. Wie belangrijk is en wie niet meetelt. Ik leer ook de taal kennen en ik mag wel zeggen dat ik na zes maanden studie in staat ben om de taal van hier te spreken, waardoor ik in staat

ben de gedachten van hier te denken.

edy Als je maar niet alles denkt wat sommigen hier denken.

tania Jij moet schrijver worden, Ablatief, je hebt een prachtige stijl, er is vraag naar Maghrebijnse schrijvers.

abdellatif Ach, ik heb niets te vertellen.

edy En toch, met alle respect, maak je de verkeerde keuze, Abdellatif.

Je moet niet van Vlaanderen houden want Vlaanderen zal niets voor je doen. Je moet voor België zijn. Alleen België zal goed voor je zijn. Dat je met iemand van hier bent kunnen trouwen heb je aan België te danken, niet aan Vlaanderen. Kijk naar Brussel en Wallonië. Daar is geen werk, en toch heerst heerst er gezellige chaos, je kunt doen wat je wilt en toch is het regime voor de kansarmen er veel gunstiger. Bij ons is het strakker, op het randje van fascistisch.

abdellatif Ik houd wel van dat strakke.

edy Vlaanderen zal je als werkloze of als ziekenkastrekker maar eventjes steunen, en dan nog mondjesmaat, net lang genoeg om je een nieuwe working-poorbaan in te drijven. De rest van België zal royaal zijn. Daar kun je je hele leven werkloos blijven en steun trekken zonder ooit echt gedwongen te worden te werken. Wat maar normaal is, volgens mij. Het volk kent daar beter zijn macht. Je klust wat bij in het zwart. Je krijgt van de rijken als het ware een salaris om niet in opstand te komen.

abdellatif Maar ik ben niet werkloos.

louise Wat voor werk doe je dan?

abdellatif Ik help mijn man.

edy Je draagt zijn postzak voor niks.

abdellatif Ik ben huisman, ik doe alles voor niks.

louise Je zult geen pensioen krijgen later.

abdellatif Dat ik hier mag wonen en blijven wonen als oude man is al een enorm voorrecht op zich.

tania Ablatief heeft gelijk. Hij is hier bij ons honderd keer beter af dan in zijn eigen land. Wij zouden toch ook niet echt in Tunesië willen wonen?

abdellatif In Tunesië is het alleen leuk als toerist of anders als je heel rijk bent geworden door andere Tunesiërs meedogenloos uit te buiten en af te persen want er is geen sociaal systeem en iedereen is corrupt.

edy Ja, maar hier wonen is helemaal geen voorrecht. Het is een

mensenrecht. Het is natuurlijk. België moet open staan. Iedereen heeft het recht om hier te zijn.

louise Heel Tunesië mag naar hier komen.

abdellatif Juist dat is mijn ergste nachtmerrie.

tania Dit is een man naar mijn hart.

edy Je bent blij dat je hier bent maar je gunt het je broeders en zusters ginder niet om naar hier te komen? Is dat niet een beetje hypocriet?

abdellatif De immigratie moet strikt beperkt blijven anders wordt het hier op den duur zoals in Tunesië. Alleen degenen komen erin die bereid zijn de eed van trouw aan Vlaanderen te zweren en een handvol Vlaamse aarde te eten zoals de Vlaamse soldaten dat deden op de ochtend van de Guldensporenslag in 1302.

louise Ik val van mijn stoel.

abdellatif Met andere woorden, ze moeten zich niet alleen afvragen, wat kan Vlaanderen mij bieden, maar ook, ben ik bereid te sterven voor Vlaanderen.

edy *tegen de postmeester* Waar haalt hij dat vandaan?

abdellatif De Leeuw van Vlaanderen, Hendrik Conscience.

postmeester Abdellatif kan discussiëren als de beste. Dat betekent niet altijd dat hij gelijk heeft.

louise Hij is gewoon romantisch.

abdellatif Ikzelf voel me vooral dankbaar en bijzonder fier om Vlaming te mogen zijn.

tania De eer is helemaal aan ons, jongen. Je bent welkom, nieuwe Vlaming. Ik hou van zulke kerels. Je krijgt een huis van me.

abdellatif Hoeft niet. Ik woon bij mijn echtgenoot.

louise Maar Vlaams zijn is eigenlijk helemaal niets om fier over te zijn. Het is een illusie.

edy Vlaanderen is duf en bekrompen.

abdellatif Sinds ik hier ben, verdiep ik me in de geschiedenis van het volk dat me zo gastvrij opgenomen heeft in zijn schoot. De Menapiërs. De Guldensporenslag. De torens van Brugge en Gent. De beeldenstorm. Egmont en Hoorn. De boerenkrijg. De Vlaamse ontvoogding. Rodenbach. De soldaten aan de Ijzer. Antidemocratisch Vlaanderen in het interbellum. Het plan De Man. Joris Van Severen. De collaboratie.

tania Ha. Joris Van Severen! Die kennen we hier goed. Dat was een relatie van mijn moeder!

abdellatif Voor mij is dat allemaal buitengewoon spannend en exotisch. Jullie cultuur is zo rijk. Het zou jammer zijn mocht dat allemaal verloren gaan. Ik lees Felix Timmermans, Stijn Streuvels, Hugo Claus, Tom Lanoye.

louise Tom Lanoye is goed. Ten Oorlog.

pannecoucke Ik heb laatst iets van Gerard Reve gelezen waar ik wel van genoten heb. De Avonden.

tania Gerard Reve is een Hollander.

pannecoucke Hij heeft lang in België gewoond, hier niet zo ver vandaan trouwens, in Machelen.

abdellatif Persoonlijk kijk ik toch nog altijd het meeste op naar Hugo Claus. En naar Guido Gezelle op het vlak van poëzie. Ik hou ook wel van Vlaamse hermetische cinema.

tania Vlaamse hermetische cinema!

abdellatif Films waar je geen bal van snapt.

tania Hoe kun je daar nu van houden?

abdellatif Ik zit dan in het donker te kijken en ik denk, ik snap er geen bal van. Dat zet me met de voeten weer op de grond.

louise En beeldende kunst?

abdellatif Jan Fabre.

louise Jan Fabre is helemaal fout!

abdellatif Ensor. Bruegel. Rubens.

louise Je moet eens komen kijken bij mij in mijn atelier, Abdellatif. Ik heb wat werkjes die jou vast en zeker zullen verlichten.

abdellatif Doe ik, Louise.

5.

In café-restaurant de Fret.

Fred, Teejee, Louise, Abdellatif, de postmeester, Pannecoucke, Gijs, Gaby, Ronnie, Rex.

teejee In de Fret. Wat is de Fret? De fret van fretten? Vreten?
fred De fret van bunzing, klein marterachtig roofdiertje.
teejee Heeft dat iets te maken met jou? Ben jij de fret? Je ziet er een beetje uit als een fret.
fred Mijn naam is Fred, maar dan met een d.
teejee Wat heb je op het menu, Fred van de Fret?
fred Het voorgerecht is soep.
teejee Wat voor soep?
fred Tomatenroomsoep.
teejee Waarom?
fred Ik houd van tomatenroomsoep.
teejee Ik houd ook van tomatenroomsoep.
fred Van deze zul je niet houden.
teejee Heb je wat brood voor bij je tomatenroomsoep, Fred van de Fret?
fred Nee.
teejee Zitten er balletjes in, Fred van de Fret?
fred Nee.
teejee Mag ik een lepel?
fred Nee.
teejee Deze soep is koud, Fred.
fred Het is koude tomatenroomsoep.
teejee Beter koude tomatenroomsoep dan geen tomatenroomsoep.
fred De tomaten komen uit blik.
teejee Je proeft het er niet aan.
fred De bouillon is van Maggi.
teejee Zit er dan toch bouillon in?
fred Van Maggi.
teejee Bouillon van Maggi is bijna net zo goed als echte bouillon.

fred Dan weet jij niets van bouillon af.

teejee Ah. Er zit tapioca in.

fred De tapioca was beschimmeld. De room was geschrift.

teejee Weet je wat ik denk, Fred van de Fret?

fred Ik hoef het niet te weten.

Louise op.

louise Hey. We hebben elkaar al eens eerder ontmoet. Maar waar?

teejee Bij Gijs Verleden-Vreugde, Occasies en Oud Ijzer. U staarde naar het schroot. Ik vroeg mij af waarom u naar het schroot staarde.

louise Dat zal u straks duidelijk worden.

teejee Mijn naam is Teejee.

louise Louise Petit, kunstenares. Ik ben de vrouw van de burgemeester van Rekelinge. Luister Teejee, je zit een beetje in de weg. Mag ik je vragen wat op te schuiven? Ik zal je helpen met je tafeltje. Hier moet de maquette komen voor de presentatie van een kunstwerk. Zo. Hier zit je beter.

Abdellatif brengt de maquette naar binnen en Louise en hij stellen ze op terwijl Teejee eet.

Een beetje naar links, een beetje naar rechts, een beetje draaien, het licht een beetje draaien. Zo is het goed. Bedankt Abdellatif. Neem een glas. *tegen Teejee* Je kunt gerust blijven dooreten tijdens de presentatie, Teejee. Abdellatif doet de introductie en daarna zeg ik een paar woorden. Ik hoop dat er volk komt kijken. Alleen niet de mitraillette.

teejee De mitraillette.

louise Dat is de bijnaam van de rijkste vrouw van Rekelinge. Tania Vreugde. Een kunsthaatster.

teejee Een kunstschaatster.

louise Kunsthaatster. De mitraillette haat cultuur. Zij is er tegen. Tegen mijn project en tegen hedendaagse kunst in het algemeen, vrees ik.

teejee Familie van Gaby Vreugde?

louise Haar oma. Er zijn drie Vreugdes, een oude, een jonge en een tussen de twee.

teejee Een driegeslacht van Vreugdes.

louise Ja.

teejee Mooi is dat.

louise Ik hoop dat ze niet komt opdagen. Het plan moet nog worden

goedgekeurd door de gemeenteraad.

Ronnie, Rex, de postmeester, Pannecoucke, Gaby en Gijs op.

abdellatif Dorpsgenoten! Cultuur is van alle tijden. Cultuur is nodig want wat zouden we zijn zonder cultuur. Niets! We willen de oude muziekkiosk op ons dorpsplein waarin al jaren geen noot muziek meer gespeeld wordt en die vanwege zijn vallende brokstukken een gevaar vormt voor spelende kinderen afbreken en vervangen door een hedendaags kunstwerk van onze vermaarde kunstenares en dorpsgenote Louise Petit. Leve cultuur! Want cultuur blijft nodig en daarom is cultuur belangrijk.

IJzige stilte.

fred *tegen Teejee* Tweede gang, verloren brood.

Louise onthult de maquette.

louise Tadaa. Dit is hem dan. De maquette vooralsnog. Het echte werk is zes meter hoog. Zes bronzen koppetjes op een stapel écht schroot van bij Gijs Verleden. Dank je wel, Gijs! Ik was van plan het 'mijn bloedjes' te noemen, maar nu denk ik dat ik het toch eerder een ecofeministische titel ga geven, iets met rainbow. Rainbow children? Rainbow woman? Dit kunstwerk is niet alleen de verwerking van een persoonlijk verlies, het is ook een aanklacht tegen de auto en alles wat de mens en het klimaat vernietigt. Zijn er suggesties? Voor de titel? Ik sta open voor suggesties, mensen.

Tania op.

tania Donder op met je flutkunstwerk. Onze mooie dorpskiosk in negentienhonderdstijl is een getrouwe kopie op schaal van de kiosk van de noordfranse stad Abbeville. Hij heeft indertijd meer dan een miljoen Belgische frank gekost, een fortuin. Hij is door mijn moeder betaald en aan Rekelinge geschonken. Maar Rekelinge onderhoudt hem niet.

louise Nu we geen fanfare meer hebben, heeft die kiosk nog weinig zin.

tania Subsidieer dan een fanfare! Dat er geen noot muziek meer in gespeeld wordt, is een schande. Ik overweeg om Rekelinge een zwembad te schenken als die kiosk behouden blijft.

rex Een zwembad!

ronnie Dat hebben we hier nog niet.

rex Goed idee.

ronnie Dan kunnen we daar gaan zwemmen.

pannecoucke Dit is een nieuw feit. Dit dienen we te bespreken in de gemeenteraad.

gijs Een zwembad zou niet mis zijn.

gaby Een zwembad! Een zwembad!

louise Mensen, dank je wel. De presentatie is afgelopen. Neem een glas. Neem een glas, mensen, alsjeblieft. Er is wijn en jus d'orange. *Iedereen af, behalve Louise, Fred en Teejee.*

fred *tegen Teejee* En heeft het mijnheer gesmaakt?

teejee Ontegenzeglijk.

fred Dat verbaast me.

teejee De sfeer in uw café deed ook wat. Ik heb een heleboel frisse ideeën meegekregen. Zeg eens Fred van de Fret, verhuur je hier ook gastenkamers?

fred Het bezemhok.

louise *tegen Teejee* Het ging niet goed, hè? Wat vind je ervan? Mijn leven is een puinhoop. Ik had torenhoge ambities toen ik van de kunstschool kwam. En wat is er van me geworden? Een flutkunstenares, alleen bekend in dit kutdorp waar niemand ertoe doet. Zelfs Pannecoucke was sceptisch.

teejee Pannecoucke?

louise Mijn man, de burgemeester.

teejee Gaat hij over dit project?

louise Hij helpt me niet echt vooruit. Hij bewijst alleen lippendienst. Ik stel me misschien te kwetsbaar op. Dat zwembad van de mitrailleette gooit roet in het eten.

teejee Je bent niet voldoende geloofwaardig, Louise.

louise Niet geloofwaardig? Ik heb zes kinderen verloren.

teejee Gemis is hetzelfde als pijn. Er moeten uitwendige tekenen van zijn anders krijg je van de ander geen respons.

louise Ik ben twintig kilo afgevallen. Ik kijk voortdurend somber. Mijn man was schoolhoofd. Hij heeft van verdriet ontslag genomen en we moeten nu leven van zijn karige burgemeestersloon en wat mijn kunst mij opbrengt.

teejee Dat is allemaal niet genoeg.

louise Bedoel je dat ik nog meer moet afvallen of nog somberder kijken?

teejee Waarom niet een kleine beperking nemen, een zelfgekozen mankement als uitwendig teken van je verlies? Ik ben arts, ik kan dat goed, snel en goedkoop voor je doen.

louise Goedkoop en goed is niet snel. Goedkoop en snel is niet goed. Snel en goed is niet goedkoop.

teejee Snel en goed, dan. Ik kan dat snel en goed voor je doen.

louise Ik moet lachen.

teejee Daar heb je het eerste zonnestraaltje al.

louise Het was een schampere lach.

teejee Een lach is een lach.

louise Wat bedoel je eigenlijk met een kleine beperking.

teejee Je zou iets kunnen laten amputeren. Een vinger of zo.

louise Door jou? Amputeren? Een vinger of zo?

teejee Iets waar je kunt mee uitpakken.

louise Dit is eng.

teejee Alle operaties zijn dat. Je schrikt je soms dood. Rotten organen, enorme kankers, bloedfonteinen.

louise Wat ben jij voor een freak?

teejee Ik ben medicus. Ik weet waarover ik praat. Denk eens aan al die mensen die rouwen om het verlies van iets of iemand die hun dierbaar is – een ledemaat, het verstand, een geliefde – en die zich daardoor uitgesloten voelen. De hele vrolijke wereld draait maar door, en zij zitten daar met hun verlies. Hoe kun je hun een hart onder de riem steken? Door zelf iets op te offeren. Denk aan het statement dat je daarmee maakt. Een piepklein stukje comfort in ruil voor een goed gevoel bij de ander, maar ook bij jezelf. Denk aan je geloofwaardigheid als kunstenaar. Kunst moet troost bieden. Je behoort automatisch tot het kamp der troosters.

louise Ik weet het niet, hoor.

teejee Je verovert een moral highground waar je niet meer van af te branden bent. Geen mitraillette verjaagt je daar nog vandaan.

louise Als het te mooi is om waar te zijn, is het meestal niet waar.

teejee Wat zegt je buikgevoel, Louise?

louise Hoeveel kost het?

teejee Goedkoop is het niet, maar denk eens aan de voordelen.

louise Wat kun je precies voor me doen?

teejee Ik kan een teen wegknippen. Ik kan een oogbol uit zijn kas halen. Ik kan een arm of een been gedeeltelijk of geheel verwijderen. Je atlaswervel blokkeren. Of als je werkelijk een grote geste wilt doen, kan ik bijvoorbeeld je ruggemerg doorsnijden zodat je vanaf dan kunst maakt vanuit een rolstoel. Ik kan een nier weghalen of een teelbal of een eierstok. Een lobotomie behoort ook tot de mogelijkheden. Maar zo ver zou ik niet gaan, als ik jou was. Toch niet in het begin.

louise Dit is over the top krankzinnig, Teejee. En juist daarom zo duivels aantrekkelijk, veronderstel ik.

teejee Het gaat je hoe dan ook tot een beter mens maken, Louise. Je kunst zal er wel bij varen. De kunst in het algemeen zal er wel bij varen. De cultuur.

louise Goed dan. Een vinger.

teejee Kun je even afruimen, Fred van de Fret?

fred Ruim zelf af.

teejee *ruimt zelf af* Leg je hand maar op tafel, Louise. Welke vinger nemen we?

6.

In de tuin van Ronnie.

Ronnie, Gijs, Abdellatif, Rex, Gaby.

Zappa blaft.

ronnie Zappa huult, Zappa blaft, Zappa jankt omdat Zappa niet kan bijten want Zappa ligt aan de ketting.

gaby Hé klootzakjes, de pudding gaat een erotische choreografie voor jullie doen. Een voortplantingsdans.

Gaby danst.

gaby Voortplanting, voortplanting. Kutkutkut, voortplanting, voortplanting, kutkutkut.

Ze gaat op de grond liggen masturberen.

gijs Als Zappa niet naar de pudding komt, dan brengen we de pudding naar Zappa.

Ze pakken haar op aan armen en benen, dragen haar naar het hondenhok en gooien haar naar binnen. Geblaf, gegil, gegrom. Stilte.

ronnie De donder is gevallen op mijn populier en is dan overgesprongen naar mijn dakgoot in de vorm van een bol en heeft hem afgerukt.

rex Afgerukt? Vond hij het lekker?

Ze lachen.

ronnie Mijn dakgoot. Eronder zat niets. Nog goed. Want vroeger stikte het hier van de zwaluwen. Op een avond als deze zag je er honderden, ze zaten hoog aan de hemel of als het ging regenen, scheerden ze laag boven je hoofd, ze gierden, de lucht was vol van dat typische gegier, nu zie je er geen enkele meer. Geen enkele. Het is stil. Onder mijn dakgoot maakten ze hun nesten. Nog goed dat ze er niet meer zijn, want anders waren ze hun nest kwijtgeraakt. Waar zijn ze naartoe? Ze worden afgeknald in Afrika. Of onderweg naar hier. Het zijn migranten, haha. Naar het schijnt hebben de Spanjaarden en de Italianen honderden schutters klaarstaan om hen uit de lucht te schieten. Ze vinden hier geen eten. Er zijn niet genoeg insecten meer. Als je vroeger in de zomer

met de auto reed, plakte je voorruit vol dode insecten. En dan tonen ze in het nieuws zo'n luizige wolf die voor de eerste keer in honderd jaar weer opduikt ergens in Limburg. Daar klopt iets niet aan. Daar houden ze de mensen mee voor het lapje. Ik zie liever mijn zwaluwen terug. Iedereen houdt ons voor het lapje. Die vrouw van Pannecoucke houdt ons ook voor het lapje met haar kunstwerk. De enige hier die ons niet voor het lapje houdt is de mitraillette.

abdellatif Een bolbliksem?

ronnie Ja. Zo groot. Elektrisch blauw, met knetterende flitsen.

abdellatif Dat zou ik ook wel eens willen zien.

rex Heb jij al eens een bolbliksem gezien?

gijs Nog nooit.

rex En jij staat toevallig net voor het raam naar buiten te kijken als die bolbliksem passeert?

Ze lachen.

ronnie Ik sta hele dagen voor het raam naar buiten te kijken.

abdellatif Ik ook.

rex De buurt een beetje in de gaten houden, zeker?

abdellatif Gewoon omdat ik verliefd ben op mijn nieuwe land. Hoe het geteisterd wordt door de wind en gegeseld door de regen. Zo mooi is dat.

ronnie Ik sta van achteren naar mijn tuin te kijken hoe alles groeit. Ik houd van mijn tuin. Ik heb een tonnetje op een staak gezet en kijk, daar is een torenvalk in komen wonen. Hij heeft al kuikens. Nu ben ik een uilenbak aan het maken. Ik zou graag een uil lokken. Hier is mijn kleine boomgaard. Reinetten, Granny Smith, Boskoop, ze hebben te lijden gehad van vorst in de lente, de pruimen ook. Dit zijn Reine Claudes. Dit is Maria. Maria is hier op een dag in haar eentje aangekomen, helemaal verloren. Je had haar moeten zien, het was triestig. Ik heb haar te eten gegeven, ze is bij mij gebleven en opeens had ze kuikens, ik heb nooit een haan bij haar gezien. Daarom noem ik haar Maria. En de kuikens noem ik Jezus, Jezus 1, Jezus 2, Jezus 3, Jezus 4. Jezus 3 en Jezus 4 zijn doodgebeten door Zappa. Maria legt elke dag een eitje, vijf per week. Om de zesentwintig uur, dus elke dag twee uur later en als ze 's avonds legt, dan legt ze de volgende dag niet. Zo krijg ik vijf dagen in de week een eitje van Maria, nietwaar Maria? Daarginds was het allemaal

weide, en kijk nu eens. Het was ontzettend veel werk, ploegen, frezen eggen, zaaien. Ik begon eraan om zeven uur en ik deed voort tot negen uur, half tien. Maar kijk nu. Kijk. En kijk.

rex Glad als een biljartlaken, dat grasperk. Stevig gras.

ronnie Mijn moestuin. Wortelen, prei, uien, sjalotten, spruiten.

abdellatif Ah, groeit dat zo, spruiten?

ronnie Ja, dat groeit zo.

abdellatif Dat wist ik niet.

ronnie Hoe had je dan gedacht dat dat groeide?

abdellatif Gewoon uit de grond.

ronnie Zo groeit dat niet.

rex En gebruik je producten?

ronnie Producten.

rex Je weet wel.

ronnie Producten. Bodemverrijker, onkruidverdelger, insectendoder, ja, ik gebruik alles. Daarom staan mijn groente zo mooi.

abdellatif Je weet dat dat niet goed is voor het milieu?

ronnie Ik heb een keer een jaar zonder gedaan. Dat was balen. Je haalt geen eer van je werk.

abdellatif Maar je weet dat dat niet goed is?

ronnie Je kunt ze gewoon kopen. Zolang je ze kunt kopen, is het okee.

abdellatif Het zou niet mogen.

ronnie Van wie zou dat niet mogen? Van jou?

abdellatif Het zou gewoon niet mogen.

ronnie Waarom zou het niet mogen?

abdellatif De zwaluwen.

Ze gaan allemaal af. Zappa blaft. Komen weer op.

gijs We waren de pudding vergeten.

Ze halen Gaby uit het hok.

7.

In het huis van Gijs en Gaby.

Gijs, Teejee, Gaby.

Ze drinken jenever. Gaby eet chocolade.

gaby Jij wordt één met mij, klootzakje. Zoals een maag eten verteert. Er blijft alleen stront over.

teejee Ik val op zulke vrouwen.

gijs Gebruiksaanwijzing. Geef haar slaag als ze jankt anders jankt ze door tot morgenvroeg. Klappen doen haar stoppen met janken en nog meer klappen doen haar opnieuw janken doordat ze dan klaarkomt.

Kaakslagen heeft ze graag, maar niet alleen kaakslagen. Ook dijslagen, bilslagen, rompslagen en tietslagen.

gaby Mij neuken en beuken terwijl ik piepgeluidjes maak en met mijn ogen rol.

teejee Jullie zijn een merkwaardig stel. Hoe hebben jullie elkaar gevonden?

gijs De grond is van de mitrailleterie, maar de zaak is van mij. Ik ben naar de mitrailleterie toe gegaan om de grond te kopen en ik ben teruggekeerd met Gaby.

teejee Jullie zijn verliefd geworden.

gijs Ik was door de bliksem getroffen.

gaby We hebben geneukt en geneukt en geneukt. En geneukt. En geneukt.

gijs De mitrailleterie had zeker iets in mijn drankje gedaan.

teejee Ze is speciaal.

gijs Ze is speciaal maar ik was niet voor haar gekomen. En opeens was er geen sprake meer van de grond. Alle grond hier is van de familie Vreugde, behalve één perceel, dat de mitrailleterie ooit in een opwelling aan Ronnie Spruyt heeft verkocht. Uit liefde. Die Ronnie Spruyt is haar vazal. Haar voetsoldaat. Hij neukt haar. Of hij heeft haar geneukt. Ik heb niets tegen hem. Het is een goeie gast. Rex, de vent die haar tegenwoordig neukt, zat vroeger bij een motorbende. Hij dealt coke. Ze

is tachtig.

teejee En je wou eigenlijk de grond?

gijs Maar toen ik haar zag, werd ik door de bliksem getroffen.

teejee Ik denk dat het mij ook zou kunnen overkomen.

gijs Blij dat ik niet de enige ben.

teejee Ze is echt speciaal.

gijs Ze is speciaal maar onvruchtbaar.

teejee Dat maakt haar dubbel zo aantrekkelijk.

gijs De mitraillette moet dat geweten hebben. Als ik kinderen wil zal ik een andere moeten nemen. Maar de grond is van de mitraillette.

teejee Die grond laat je niet los.

gijs Die grond is een vloek. De schroothoop is er door toedoen van de mitraillette gekomen. Ik wou eigenlijk alleen occasies doen. Ik heb altijd graag gewerkt aan motoren. Ik haat schroot.

teejee Ontploffingsmotoren.

gijs In ieder geval geen elektrische. Dat leeft niet.

teejee Fossiele brandstof.

gijs En aan auto's in het algemeen.

teejee Ontploffingsmotoren zijn een aflopend verhaal.

gijs Ik heb aan Pannecoucke gevraagd of hij een stokje voor die schroothoop wilde steken. Schroot moet naar Afrika. Maar Pannecoucke zit in de zak van de mitraillette.

teejee Morgen is de grond hier van Gaby.

gijs De mitraillette gaat nog niet zo snel dood. En dan heb je eerst nog die krankzinnige moeder van haar, die Edeltraut. Ik haat dat mens. Ik heb genoeg van de Vreugdes. Ik wil geen half leven wachten. Wij hebben de oorlog gewonnen.

teejee Welke oorlog?

gijs Wereldoorlog twee. De Vreugdes waren fout. De Verledens zaten bij het verzet. De Vreugdes hebben de mensen hier verklikt, gevangen, gemarteld en naar kampen gestuurd. De Verledens hebben de mensen hier bevrijd.

teejee Er zijn veel oorlogen geweest sindsdien.

gijs In een dorp blijft dat tellen.

teejee Je had na de oorlog die grond van de Vreugdes moeten afpakken.

gijs Hebben we niet gedaan.
teejee Waarom niet?
gijs Konden we de wet veranderen?
teejee Dan heb je volgens mij die oorlog niet gewonnen.
gijs We zijn erin geluisd.
Teejee schiet in de lach.
gijs Wat is daar zo grappig aan?
teejee Ik krijg een dorp-experience. Zoiets als een girlfriend experience, maar dan met een dorp.
gijs Kom jij niet vaak in dorpen?
teejee Ik ben in hart en nieren een stedeling.
gijs Jij bent geen echte dokter.
teejee Dat klopt. Ik ben eigenlijk maar een verpleger.
gijs Het heeft geen belang. Er komt nog altijd stinkend geel vocht uit.
teejee *pakt Gijs' hand* Die pink is prima aan het genezen.
gijs Hij is een beetje zwart aan het worden aan de rand.
teejee Er moet misschien een extra stukje af.
gijs Aha. Eerst een vinger, dan een hand, dan een arm.
teejee Je kunt ook nee zeggen.
gijs Ik weet iets beters.
teejee Het is nee, of het is niet nee.
gijs Teejee klinkt Amerikaans.
teejee Dat is gewoon een afkorting.
gijs Een afkorting?
teejee Van Tom Janssen.
gijs Van Tom Janssen?
teejee Ja.
gijs Is dat je echte naam? Tom Janssen?
teejee Ja.
Ze klinken.
gijs Tom Janssen. Je hebt gelijk dat je dat Golfje niet genomen hebt, Tom Janssen. Dat Golfje is op. Jij logeert vannacht bij ons. Ik zal je laten zien wat Willendorf onder de motorkap heeft. Kijk maar eens goed uit je doppen hier door deze spleet. Je zult wat meemaken. Hou je vast aan de kapstok anders val je achterover.
gaby Welterusten.

teejee Welterusten.

Een ledikant en een bed. Teejee kijkt door de spleet. Gijs geeft Gaby klappen, Gaby gilt uit volle borst, ze maken een wip terwijl Gijs doorgaat met haar klappen te geven. Gijs valt daarna meteen in slaap. Gaby kruipt bij Teejee in het ledikant.

gaby Goh. Dit wordt een blauw oog.

teejee Ijsblokjes in een plastic zakje doen en erop drukken.

gaby Koel het maar af met je tong.

teejee Wat smaak jij lekker.

gaby Je mag wel elke blauwe plek zo doen. Heb je toegekeken?

teejee Ja.

gaby En?

teejee En wat?

gaby Wat vond je ervan?

teejee Ik vond het schokkend.

gaby Wat vond je er schokkend aan?

teejee Dat hij je sloeg. Hoe hij je sloeg. Dat hij je maar bleef slaan.

gaby Ik kom daar klaar van.

teejee Ik kon het niet meer aanzien. Ik wilde je komen redden.

gaby Maar toen?

teejee Maar toen dacht ik, nee, Teejee, dit is iets tussen man en vrouw. Hier moet jij je vingers niet aan branden, Teejee.

gaby Het is niet omdat hij haar slaat dat hij niet van haar houdt en zo.

teejee Als zij zich zo gewillig door hem laat slaan, zou dat wel eens liefde kunnen betekenen.

gaby En toch lig ik in jouw armen.

teejee Wat zou dat nu weer te betekenen hebben?

gaby Probeer me.

teejee Gijs Verleden is geen groot licht.

gaby Zijn lamp is groter dan de jouwe.

teejee Ik ben niet zo goed in seks.

gaby Je zult wel moeten. Ik heb dat nodig.

teejee Het kost te veel moeite, het kost te veel geld, het brengt te weinig op.

gaby Het is een manier om me in toom te houden.

teejee Ik weet wel andere manieren om jou in toom te houden.

gaby Hoe dan?

teejee Zou jij voor je minderbedeelde medemens geen heel klein stukje over hebben van dit weelderige vleselijke omhulsel?

gaby Nog geen afgeknipte vingernagel.

teejee Dit teentje, hop weg.

gaby Vergeet het.

teejee Deze oorlel. Knip.

gaby Ik heb hem nog nodig.

teejee Deze tiet, uit solidariteit met de ééntietigen en de tietlozen.

gaby Deze tiet is mijn trots.

teejee Een stukje clitoris, vanwege het grote onrecht de vrouwen in sommige delen van de wereld op dat vlak aangedaan.

gaby Dat onrecht laat mij koud.

teejee O ja? Waarom is je gezicht dan rood? Waarom bloos je, Gaby?

gaby Ik heb op dit moment een natte poes, Teejee, en dat is jouw schuld.

teejee Je brengt me in verlegenheid..

gaby Ik kijk jou recht in de ogen en ik mag geen natte poes krijgen?

gijs Je mag wel een natte poes krijgen.

gaby Ik mag er niets over zeggen.

teejee Ik kwam eigenlijk voor een auto.

gaby Jij krijgt iets heel anders in de schoot geworpen, klootzakje.

Gijs wordt wakker, staat op, loopt rond, plast in de wastafel. Rochelt. Spuwt. Kreunt. Laat een scheet. Ze liggen roerloos te wachten tot hij klaar is.

8.

In de Fret.

Edy, Louise, Fred.

Louise heeft vijf van haar vingers, gegoten in brons, aan een snoer om haar hals.

edy Sorry, sorry, sorry duizendmaal. Ik weet het, schat, ik heb je in de steek gelaten, ik was niet present op de presentatie van je kunstwerk. Ik kon de gedachte niet verdragen dat mijn moeder daar ook zou zijn. Het is nog te vroeg voor een clash tussen ons. Als ik nog maar aan haar denk voel ik me al ineenzakken, psychisch en fysisch. Hoe ouder ze wordt, hoe meer ze me deprimeert. Ze zet een domper op alles. Één verkeerd woord en je ziet de teller van haar rancune met sprongen de hoogte in gaan. Ik ben licht van hart en van nature zorgeloos, maar niet in haar buurt. Ik heb gehoord dat het niet goed gegaan is. Maar ik laat je niet de steek, Louise. Ik blijf achter je project staan want ik geloof in je als kunstenares. Kun jij eigenlijk nog wel goed afgietsels maken, met je amputaties?

louise Er niets dat je kunt doen met tien vingers dat je niet kunt doen met vijf.

edy Tien vingers kunnen kwetsend zijn voor wie er maar vijf heeft.

louise Ik denk nu aan een voet.

edy Goed idee. Ik ben zelf ook heel erg bezig met amputatie. Het is speciaal. Het maakt je tot iemand. Je krijgt een soort moreel overwicht. Een groter soortelijk gewicht, geconcentreerdheid, meer Edy Vreugde in minder lichaam. Ik voel me nu veel verbondener met degenen die minder hebben. Innerlijke rust ook. En echt last heb ik er ook niet van. Ik doe precies hetzelfde wat ik vroeger deed.

louise Verrassing. Het afgietsel van je hand is vroeger klaar dan de bronsgieter gedacht had, Edy. Ik heb het bij me. Het is bijzonder goed geslaagd. Gegoten met de verloren vleestechniek. Er zit een ringetje met een kettinkje aan, voor als je hem om je hals wilt dragen. Ik draag zelf mijn vingers in een collier.

edy Wat is dit?

louise Je hand.

edy Dit is mijn hand niet.

louise De linker- en de rechterhand zijn niet altijd compleet identiek.

edy Deze is heel anders.

louise Het weerzien van een geamputeerde hand kan soms een schok met zich meebrengen. Je lichaam in het verleden is nooit wat je vandaag denkt dat het was.

edy Dit is een mannenhand.

louise Hij was misschien wat gezwollen van het amputeren.

edy Ik had hier een wrat.

louise Misschien heeft de bronsgieter de wrat weggevoerd. Ik zal het hem vragen. Morgen heb je een antwoord.

edy Ik moet deze hand niet hebben.

louise Probeer hem, laat hem een tijdje liggen waar je hem kunt zien, draag hem eens een dagje, misschien raak je eraan gewend. Hopelijk verzoen je je met je eigen hand.

edy Fred, kom eens hier. Is dit mijn hand of is dit niet mijn hand.

fred Dit is geen hand.

edy Pak hem maar weer in.

louise Dit moet een vergissing van de bronsgieter zijn. Ik ga er meteen naartoe.

9.

De drie Vreugdes.

Tania, Edy, Gaby, Rex.

tania Ik was nog jong, jij was nog jong en Gaby nog een baby. Samen gingen we op weg, ik voorop, Edeltraut achter de kinderwagen, jij erin. Naar Brugge, waar we al lang niet meer geweest waren hoewel het nog geen veertig kilometer van Rekelinge af ligt. Zo komt het dat we even later in Brugge rondliepen, jij, Edeltraut en ik. Een museum hier, een kerk daar, toen we de klok hoorden slaan beseften we dat we al een uur in Brugge waren en daarom trakteerde ik jullie op een tompoes in een patisserie genaamd Tompoes. Een verwennerij. Lekker was het niet maar het uitzicht was ook wel wat waard. Ben jij al eens in Brugge geweest, Rex?

rex Ik zat bij een motorbende uit Brugge.

tania Dat telt niet. Veertig kilometer. Een dagreis te voet, voor ons kwestie van nog geen half uurtje, parkeertijd inbegrepen. Die Bruggelingen zijn nog zo kwaad niet, ze hebben zich in de negentiende eeuw vergist wat de heraanekleding van de overschotten van hun oude stadje betreft, maar kun je hun dat nog steeds kwalijk nemen? Slechte smaak is slechte smaak. Brugge is dood als een pier, maar de huidige bewoners moeten erin leven en toeristen uitzuigen tot ze erbij neervallen. Behalve de negentiende-eeuwse replica van een middeleeuwse binnenstad vol patisserieën en pizzeria's telt Brugge ook nog een gevangenis en een gekkenhuis vanwege de beiaard die iedereen gek maakt, de toeristen maar ook en vooral de Bruggelingen zelf. Hetzelfde met het hoefijzergekletter op de Brugse kasseien van de duizenden afgebeulde paarden die voor toeristenkoetsen gespannen door de stille straten sjokken. Brugge. De toeristen blijven er niet lang genoeg om er echt gek van te worden. Ze zijn al gek of ze zijn het niet. De meeste toeristen zijn gek. Weet je nog, Edeltraut?

edy Als de dag van gisteren.

tania Dat verbaast me want ik verzin het hier ter plekke. We zijn nooit met zijn drietjes naar Brugge geweest. Ik ben alleen met Gaby naar

Brugge geweest want jij was er niet. Jij bent een flapdrol, Edeltraut. Nu iets anders. Van slechte smaak gesproken, ik heb wat keet geschopt op het moment de gloire van je marionet, die plaatselijke dorpskunstenares. Rainbowdinges. Een feministisch eekunstwerk. De expressie van haar eigen kleine, hoogstindividuele, empathieslorpend ingebeelde verlies. Wat zit daar achter? Waarom die zielige pion naar voren geschoven? Wat voer jij in je schild? Is dat feministische egokunstwerk soms een excuus om mijn kiosk af te breken? Want Edeltraut, dat gaat niet door, dat geef ik je op een briefje. De mitraillette zegt nee. Over mijn lijk. En ik ben nog lang niet dood.

edy Niemand geeft nog een zier om jouw kiosk.

tania Wel als er een zwembad aan vasthangt.

edy Dat was leep van je. Pannecoucke is verscheurd tussen jouw zwembad en zijn vrouw. Maar het zal niet baten. De gemeenteraad zal de knoop doorhakken.

tania De gemeenteraad zal kiezen voor mijn zwembad.

edy De gemeenteraad zal niet kiezen voor jouw kiosk als ze horen wat ik te zeggen heb over die kiosk.

tania Onzin. Er is niets wat jij kunt zeggen dat nog niet geweten is

edy De tijden zijn veranderd. Sommige zaken kunnen tegenwoordig echt niet meer door de beugel.

tania Opinies over het verleden komen en gaan. Het verleden blijft.

edy Jouw kiosk is moreel niet meer te verantwoorden, moeder.

tania Heb jij je hand laten amputeren?

edy Dat zie jij nu pas.

tania Zal ik iedere keer dat ik je tegenkom checken hoeveel ledematen je nog over hebt?

edy Ik ben fier op mijn amputatie. Mijn amputatie toont waarachtig wie ik werkelijk ben.

tania Hoe kun je zo ongelooflijk dom zijn om de hand die ik je geschonken heb te laten amputeren.

edy Het is mijn lichaam en ik doe ermee wat ik wil.

tania Hij moest weg alleen omdat hij van mij komt.

edy Hij moest weg omdat ik me beter voel zonder.

tania Inbeelding.

edy Ik sprak laatst met de melkboer uit de Blikstraat die als kind een

been kwijt is geraakt door polio. Hij vindt het een stap in de goede richting, maar daarmee is het onrecht natuurlijk nog lang niet uit de wereld.

tania Een stap in de goede richting? Hahaha! Een stap in de afgrond is het!

edy Dat zeg jij.

tania De melkboer uit de Blikstraat is een oplichter uit een familie van oplichters. Hij lengt zijn melk aan. Hij verkoopt melkerijboter als hoeveboter. Zijn kaas komt uit China. Zijn vader heeft nog bij de gemeente gewerkt. Door en door corrupt was die vent. Je kon alles van hem gedaan krijgen. Jij omringt jezelf met oplichters, Edeltraut. Die Teejee is een oplichter.

edy Dat jij overal oplichters ziet, komt misschien doordat je zelf een oplichter bent.

tania Die Teejee van jou is de lepra voor ons dorp. De wolf in de schaapsstal.

edy Ik vind juist dat hij veel goeds doet. Hij maakt ons bewust van een aantal dingen die we aannamen als vanzelfsprekend.

tania Jaag hem hier weg, Rex, of we zijn verloren.

rex Komt in orde.

Demonstratie met knuppel.

tania Breek zijn botten.

rex Doe ik.

edy Moeder! Nee! Die man betekent iets voor me.

tania Dreigen zal volstaan, Rex.

10.

Gijs, Gaby, Rex, Ronnie, Abdellatif.

Abdellatif draagt zijn linkervoorarm in brons gegoten om zijn hals. Op zijn t-shirt staat in door de vele wasbeurten loskomende plakletters: Republiek Vlaanderen!

In het Golfje.

gijs Het moet hier ergens in de buurt zijn.

rex Zo klein is een spaarbekken niet, toch?

abdellatif Maar misschien is dat spaarbekken juist een heel kleintje.

ronnie Een spaarkom.

gijs Dit Golfje is op. Ik raak zelfs niet boven in derde.

rex Het zakt scheef aan één kant.

gijs We zijn te zwaar geladen.

gaby Hoe zou dat komen?

Ze lachen.

abdellatif Is iemand van ons al eens tot bij dat spaarbekken geweest?

rex Ik niet.

ronnie Ik ook niet.

abdellatif Niemand?

gijs Er hoort een dam met een torentje bij. We moeten gewoon dat torentje zien te vinden en aan andere kant van die stuwdam ligt dat spaarbekken.

ronnie Zie jij hier ergens een torentje?

gijs Het ziet eruit als een paddenstoel.

rex Kijk, daar in die wei, een hangbuikzwijn.

gaby Wat is hij vet.

gijs Zullen we even stoppen?

rex Heeft iemand zin om zich in de modder te wentelen?

Ze lachen.

ronnie Als ze het maar niet afgebroken hebben.

rex Of als ze het maar niet hebben laten leeglopen.

gijs Een spaarbekken wordt gevoed door een rivier. Als we een rivier

tegenkomen, dan volgen we die gewoon tot we bij de dam zijn. Die dam staat er sowieso nog. Een dam breek je niet zomaar af.

rex Ik zie water.

gijs Dat zal het zijn.

ronnie Daar heb je het.

Aan het spaarbekken.

gaby Water!

gijs We zijn aangekomen op de plek van aankomst.

abdellatif Het spaarbekken.

ronnie Ik had niet gedacht dat het zo groot zou zijn.

gijs En daar staat het torentje en eronder is de dam.

abdellatif Alles klopt.

ronnie En wat als er een bres ontstaat terwijl we aan het zwemmen zijn?

gijs Vooral niet ophouden met zwemmen. Blijven zwemmen.

abdellatif Met donderend geraas stort het water zich door de bres en sleurt in het lager gelegen gebied alles mee in zijn...

ronnie Zijn wat?

gijs Bedding?

rex Drift?

ronnie Stroom?

abdellatif Furie? Furie is te vurchtig.

gijs Geen zorgen maken. Gewoon rustig naar wal zwemmen. We bevinden ons aan de veilige kant van de stuwdam. Een dam die doorbreekt is niet zo gevaarlijk voor degenen die aan het zwemmen zijn. Wel als je vlakbij de dam in het water zit, natuurlijk, dan ga je mee het putje in. Maar wat verderop merk je alleen nog maar dat het waterpeil langzaam zakt.

rex Eén van ons zou kunnen trachten de bres te dichten met haar lichaam.

Ze lachen.

gaby Dan ben ik een dichteres. De dichteres dicht de bres.

rex *leest opschrift t-shirt* Republiek Vlaanderen. Cool. Waar heb je dat vandaan?

abdellatif Van de vlooienmarkt. Gekocht voor twee euro.

ronnie Alleman het water in!

rex Hé Gaby, ben jij dan toch zwanger geworden?

Ze lachen. Allen af.

abdellatif Een bres! Grapje.

Allen weer op. Ze installeren zich op de oever voor de picknick.

gaby Ik heb me door de modder gewenteld, klootzakjes.

ronnie Nijlpaarden boven!

rex Olifant waar is je slurf.

gaby Hier is mijn slurf. En hier. En hier.

Ze lachen. Gaby pijpt iedereen.

rex Hongerrrr!

ronnie *pakt de mand uit* Jezus 2. Geroosterd aan het spit in mijn tuin.

Jezus 1. In mootjes gehakt en gefrituurd. Maria. Gaargekookt met rijst.

Hij verdeelt het eten.

abdellatif *contempleert kippenbout* Mijn man heeft zijn been laten amputeren uit empathie voor de slachtoffers van landmijnen. Hij werkt nu vanuit zijn rolstoel. Eerst wist ik niet wat ik ervan moest denken. Het leek mij zo diep en intens Vlaams dat ik mij opeens weer een vreemdeling voelde. Ik heb lang gearzeld. Maar hij was zo blij toen ik besloot mijn voorarm te laten doen, dat ik er nog geen moment spijt van heb gehad. En ach, gaat het duwen van de rolstoel een beetje moeilijker, onze verbondenheid is zoveel groter geworden.

gijs Wat is het probleem met die rolstoel?

abdellatif Hij loopt scheef doordat ik maar met één hand kan duwen.

gijs Ik zou je een kleine prothese kunnen maken, een aluminium staafje daar met een plastic kuipje hier en een soort vork daar zodat je met je stomp gelijk op kunt duwen.

abdellatif Bedankt. Maar het hoeft niet altijd op de gemakkelijkste manier te gaan, in het leven.

gijs Je ziet maar.

abdellatif Hoeveel moet dat kosten?

gijs Niet duur.

abdellatif Ik zal mijn man vragen of het goed is.

ronnie Deed het pijn?

abdellatif Het ging zo goed als pijnloos. Wij hebben lang daarover nagedacht en wij vonden dat problematisch. Mijn man overweegt nu, na een pijnloze amputatie van zijn ene been, een pijnvolle amputatie van

zijn andere been. Daar kleeft volgens ons meer verdienste aan. Mensen met pijn die dat vernemen, zullen zich gesterkt voelen.

rex Dan hebben we maar een halve postmeester meer over.

abdellatif Als de mens maar half zo groot meer zou zijn, bijvoorbeeld door bij de geboorte zijn benen te amputeren en te vervangen door wieltjes, konden er dubbel zoveel mensen op de wereld wonen. We zouden met twintig miljard kunnen zijn. Twintig miljard! Dat is zo'n enorm aantal dat ik me er nauwelijks nog iets bij voor kan stellen. Maar als ik me concentreer op één twintig miljardste van die twintig miljard, één enkele mens dus, mijzelf, dan kan ik me weer wat voorstellen.

gijs En toch hebben we dit hele spaarbekken hier voor ons alleen.

ronnie Eerst was ik voor dat zwembad, niet omdat ik graag in een zwembad zwem maar omdat ik tegen moderne kunst ben. Maar toen stond ik voor mijn raam naar mijn tuin te kijken en opeens dacht ik, waar zou dat zwembad dan komen? Er is maar één plek waar dat zwembad kan komen. Tussen het kerkhof en het dorp. De grond is daar van de Vreugdes. Ik ging naar de mitraillette, ik zei Tania, we noemen elkaar Tania en Ronnie, Tania, hoe zullen de mensen die willen zwemmen bij dat zwembad raken? Moeten ze door mijn huis? Nee, Ronnie, ze moeten niet door je huis. Moet mijn huis daarvoor tegen de vlakke? Ze zei zonder omwegen, ja, Ronnie, jouw huis gaat plat voor mijn zwembad. Ik verkoop het niet zolang ik leef, zei ik. Je gaat onteigend worden door de gemeente. Ik wil niet onteigend worden. Het is geen ramp, je hebt het goedkoop van me gekocht, je gaat er wat aan overhouden. Maar ik heb het helemaal picobello opgeknapt, ik heb een boomgaard geplant, ik heb de moestuin aangelegd, ik heb een staak met een torenvalk en een uilenbak met een uil. Dat verhoogt de waarde bij de onteigening. Baf! Een kogel tussen mijn ogen. Een mes in mijn rug. Van een kameraad.

rex Dat komt door de coke. Ze flapt er van alles uit. De coke maakt haar harteloos, ook tegen mij. Ze heeft de postmeester diep vernederd door hem postbode te noemen.

Ze lachen.

Ze schoffeert iedereen. Maar wat kan ik doen? Ik verdien er mijn brood mee. En ik heb maar één klant.

ronnie Mijn hele leven was ik een voorvechter van haar Vlaamse zaak.

Ik heb naast haar gestaan op betogingen. Ik gebruikte het deksel van een vuilnisbak als schild en een plank met een nagel erdoor als goedendag. Ik was bij de VMO. Ik was bij TAK. Voeren, de lokettenkwesie, de gordel, de faciliteiten, de strijd tegen immigratie, de grootnederlandse gedachte en zo, overal stond ik aan haar zijde. Ik zat bij haar in de auto. Ze heeft mijn wonden verzorgd. Dit heb ik niet verdiend. Ik ben er misselijk van. Elke ochtend schiet ik wakker en mijn eerste gedachte is, nee, het is niet waar.

rex Vroeger was ik lid van een motorbende. De Brugse Zotten. We schuimden het Brugse Vrije af op onze motoren en sloegen in de kroegen alles kort en klein. Dan moet je wel geweld gebruiken. Maar altijd oordeelkundig. Uiteindelijk ben ik in de gevangenis beland. Okee, de gevangenis, dat klinkt vreselijk. Maar haal de tralies weg, haal de muren weg, de gevangenisplunjes, het strenge regime, de lelijke gebouwen, het slechte eten, de te korte wandeluurtjes, de echt gemene criminelen en de corrupte bewakers, haal dat allemaal weg en wat blijft er over? Een feestje!

Ze lachen.

abdellatif *tegen Ronnie* Wat zei je daarnet over de grootnederlandse gedachte, Ronnie?

ronnie De Lage Landen. De Verenigde Nederlanden. Dat was onze droom.

abdellatif Fascinerend. Dus dat gedachtegoed leeft nog steeds?

ronnie Bij mij wel.

rex Ik ben daar ook voor.

abdellatif Ik kende dat van op historische websites. Ik waande dat gedachtegoed voorgoed verloren. Eerst de republiek Vlaanderen oprichten, dan Brussel hervervlaamsen, Wallonie vervlaamsen – toch op zijn minst het prinsbisdom Luik. De volgende stap was Zeeland tot aan de Schelde heroveren op Nederland en het gebied tot Rijsel dat Lodewijk de veertiende ons afgenomen heeft op Frankrijk. Nederland op de knieën dwingen, hun leger stelt sowieso niks voor. Amsterdam bezetten, zuiveren en proper teruggeven aan de Nederlanders. Een Noordzeealliantie stichten met Nederland, Friesland, Nedersaksen, Schleswig-Holstein en eventueel ook Denemarken, waarbij Vlaanderen zo'n beetje de rol zou kunnen spelen van Pruisen in het Duitsland van de

negentiende eeuw, de unifiërende factor. Het leek een mooie droom, iets zoals het kalifaat of de hereniging van de Maghreb en Andalusië. Ik dacht dat ik de enige was die zich daar ondanks alles nog door aangetrokken voelde.

ronnie Het etnische afval uit Brussel dumpen we in het deel van Wallonië dat zich niet wil laten vervlaamsen.

rex We houden enkel de goeden over, zoals onze Abdellatif, kerels die echt hun best doen om erbij te horen.

ronnie We zouden de machtigste economie van Europa zijn, machtiger dan Duitsland.

abdellatif De Lage Landen hebben een Vlaamse Bismarck nodig. Een Garibaldi. Ik durf het haast niet luidop te zeggen.

ronnie Leve de Verenigde Nederlanden!

abdellatif Leve de Nederlanden!

ronnie Houzee! Vliegt de blauwvoet!

abdellatif Terlierelomterla.

ronnie Dimdomdeine dimdondon.

abdellatif Simsalabim bombam salabom salabim.

ronnie Ju ju ju ju ju.

abdellatif Ik hoef niet gepijpt te worden.

gijs Als je erbij wilt horen wel.

rex Dat gepijp hoort bij elk van onze uitstapjes.

gaby Het is verplicht voor iedereen, klootzakje.

gijs Je zul het je niet beklagen.

rex Ze kan er wat van.

ronnie Van die kut heb je geen last. Hij zit aan de achterkant.

Ze lachen.

abdellatif Wie die grootnederlandse droom had kunnen waarmaken was een politicus uit het interbellum – dat is de periode tussen de twee wereldoorlogen – genaamd Joris Van Severen. Jullie kennen hem zeker uit het werk van Hugo Claus. Hij speelt een rol in *De Verwondering*, een van de grootste Vlaamse romans, misschien wel de grootste, in ieder geval de beste roman van een van onze grootste schrijvers, heel wat beter dan *Het Verdriet van België* en zo. Nee? Nu ja, die Joris Van Severen was antidemocratisch, maar niet Duitsgezind en zeker geen nazi. Hij had een eigen antidemocratische partij en hij was bijzonder

populair. Hij geloofde net zoals wij in de hereniging van de Nederlanden. Het was gauw met hem gedaan. Al meteen bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werd hij op vraag van het Belgische establishment door de Fransen tegen de muur gezet. Wat maar weinig mensen weten, de kiosk op het dorpsplein van Rekelinge heeft een link met hem. Van Severen is namelijk gefusilleerd tegen de pui van de muziekkiosk van het noordfranse stadje Abbeville. En laat de kiosk op ons dorpsplein nu toch wel een kopie zijn, weliswaar op schaal, van die fameuze kiosk in Abbeville.

gijs Dat weet iedereen hier.

abdellatif Ah. Ik dacht dat ik met een nieuwtje kwam.

gijs De mitraillette is waarschijnlijk de dochter van Joris Van Severen.

rex En dan is de achterkleindochter van Joris Van Severen jou op dit moment aan het pijpen.

gaby Het verleden is dichterbij dan je denkt.

Ze lachen.

abdellatif Aah. Dat is fantastisch. Wat een toeval! Uitgerekend juist hier in Rekelinge waar ik ben komen wonen. Vertel me meer. Ik ben ongelooflijk geïnteresseerd in deze historie.

gijs Er is niet meer. De mitraillette is geboren in het eerste jaar van de oorlog. Waarom klampt ze zich anders zo vast aan die kiosk? Die heeft haar moeder tijdens de oorlog laten oprichten als een gedenkmaal voor Joris Van Severen.

abdellatif Die kiosk is dus eigenlijk een liefdeskiosk. Een romantische ode aan de liefde voorbij het graf.

rex Tussen Joris Van Severen en de moeder van de mitraillette.

ronnie Maar als mijn huis eraan moet voor een romantische ode aan de liefde voorbij het graf tussen Joris Van Severen en de moeder van de mitraillette, dan kies ik toch voor die schroothoop van de vrouw van Pannecoucke.

gijs Als ik me goed herinner, Ronnie, heeft de mitraillette niet gezegd dat ze de gemeente een zwembad gaat schenken, maar dat ze overwéégt de gemeente een zwembad te schenken. Dat is iets heel anders en het is goed nieuws voor jou. Fascisten houden hun beloftes nooit.

rex In jouw plaats zou ik haar op een geschikt moment, als ze niet te

veel snuif op heeft, nog maar eens op de man af vragen of ze dat van dat zwembad nog steeds overweegt. In naam van jullie oude vriendschap enzovoort enzovoort. Mogelijk toont ze dan haar menselijke kant. Ze heeft de kut van een jong meisje.

Ze lachen.

rex Weet je wat? Ik ga een beetje meer ontwormingspoeder door haar snuif mengen, dat zal ook helpen.

abdellatif Je moet misschien eerst een amputatie nemen, dan sta je sterker in je schoenen.

gaby En ik ga bij mijn oma een goed woordje voor je doen, klootzakje.

gijs Jij kunt op je twee oren slapen, Ronnie, het komt goed met dat huis van je.

11.

Rex, Teejee

rex De grond wordt jou hier te heet onder de voeten, Teejee. Weet je wat dit met je doet? *toont zijn knuppel* Met één tikje hiervan breek ik je een rib. Dat doet pas pijn. Nog eentje, en je sleutelbeen kapot. Nog meer pijn. Aah. Pijn, pijn, pijn. Je heupbeen. Boem, krak. Je scheenbeen. Baf, krak. Als ik hard doorsla ben je één klap dood. Maar dat ga ik niet doen. Ik doseer mijn geweld. Ik ga alleen iemand zijn botten breken. Ik heb veel botten gebroken in mijn leven.
teejee Okee, laat maar, morgen ben ik weg.

12.

In de Fret, de gemeenteraad.

Allen.

Ronnie heeft een hand laten amputeren, draagt hem om zijn hals.

edy Gemeenteraad van Rekelinge, tot voor kort steunde ik het kunstproject van Louise Petit. Ik trek bij deze die steun weer in. Ik heb me in haar vergist. Die vrouw is geen echte kunstenares maar een flutkunstenares en een bedriegster die onlangs pas goed door de mand is gevallen. Ze heeft getracht me op te lichten met valse afgietsels van mijn eigen hand. Het is een heel schandaal. Maar dat betekent niet dat de kiosk op ons dorpsplein kan blijven staan. Die kiosk is een verborgen eerbetoon aan een fascist. Mensen die onder het fascisme hebben geleden, zijn terecht verontwaardigd over de neerbuigende minachting voor hun leed die afstraalt van deze kiosk. Zij zijn het echter nog meer over het feit dat zo goed als iedereen in Rekelinge dit tot op vandaag nog steeds met de mantel der liefde bedekt of compleet onverschillig is. Het fascisme lijkt iets van het verleden maar het is er nog steeds, elke dag opnieuw.

tania Edeltraut! Flauwekul!

edy Hoeveel keer moet ik nog zeggen dat mijn naam Edy is.

tania Ik heb je Edeltraut genoemd bij je geboorte.

edy Je hebt me opgezadeld met een naam die ik niet wil.

tania Edeltraut, mijn kiosk is zoals de Ta-ta-ta-taj Mahal teken van het verbond over de dood heen tussen twee geliefden, mijn moeder en haar minnaar.

edy Een fascist kan geen echte liefde voelen.

tania Ze waren fier en ze geloofden in zichzelf en ze hadden ons land lief.

edy Wat hadden ze lief? Welk land?

tania Vla-vla-vlaanderen!

edy Hahaha! Vla-vla-vlaanderen! De Provence, ja, Toscane, Sicilië, Marokko, Kreta. Maar Vla-vla-vlaanderen liefhebben! Wie gelooft dat?

tania Ik heb mijn Vlaanderen hartelijk lief! Mijn moeder heeft me Vlaanderen leren liefhebben. Je kunt een moeder niet verwijten dat ze haar kind leert liefhebben wat ze zelf liefheeft, zeker je eigen moeder niet.

edy Zegt de dochter van een fascist.

tania Jij bent zelf een fascist want ik heb je grootgebracht als fascist.

edy Ik heb jou van me afgewenteld als een steen. Ik heb jou overleefd, mama.

tania Ik leef nog steeds, domme gans.

edy Gemeenteraad, we maken ons te schande. Een monument voor een fascist hoort niet thuis op het dorpsplein van Rekelinge. Men gaat ons schrappen van de lijst van beschaafde dorpen. Ik heb een alternatief. Weg met die kiosk. We breken hem af tot op de grond en we richten op de plek een tumulus op waarin we de ledematen leggen van diegenen die ze afgestaan hebben uit solidariteit met hun medemens.

pannecoucke Je kunt niet zomaar menselijke ledematen begraven op het dorpsplein.

edy We breiden het kerkhof uit tot waar het dorpsplein nu is.

pannecoucke Dat kan niet.

edy Dat kan heel goed, het kost niks, de grond is van ons.

pannecoucke Het huis van Ronnie Spruyt zou daarvoor moeten worden onteigend en afgebroken.

ronnie Daar ben ik tegen.

edy Vroeger werd iedereen op het dorpsplein begraven, rond de kerk. Er komen bomen omheen. Cypressen en eiken. Een paar cypressen en eiken op het dorpsplein zouden niet misstaan. Groen! Het groene dorp! Een plek groen in het hart van Rekelinge. Er komt een kapelletje. Een multireligieus schrijn. Bezinning. Positiviteit. Ik wil zelf in die tumulus begraven worden.

tania Jij hoort in ons fa-fa-familiegraf, Edeltraut.

edy Waar ligt de grens? Heb ik als individu het recht om neen te zeggen tegen het doembeeld om in hetzelfde graf als de dochter van de fascist Joris Van Severen te moeten liggen of niet? Laat de gemeenteraad beslissen.

pannecoucke Wie is voor het afbreken van de kiosk en de vervanging ervan door een kunstwerk van Louise Petit?

Ronnie steekt de hand op.

pannecoucke Wie is voor het behoud van de muziekkiosk gekoppeld aan de bouw van een zwembad?

Tania, Rex en Abdellatif steken de hand op.

pannecoucke Wie wil de kiosk afbreken, het kerkhof uitbreiden en een tumulus op het dorpsplein?

Edy, Gijs en de postmeester steken de hand op.

pannecoucke Wie onthoudt zich?

Fred steekt de hand op.

pannecoucke We hebben een staking van stemmen. De keuze tussen kiosk of tumulus wordt uitgesteld tot een volgende gemeenteraad. Het huis van Ronnie Spruyt wordt op last van de gemeente onteigend en afgebroken.

13.

Teejee en Gaby gaan er vandoor.

Teejee, Gaby, Fred

teejee Een laatste bord van jouw heerlijke tomatensoep, graag, Fred van de Fret.

fred Jij krijgt niks meer van me.

teejee Waar heb ik dit lot verdiend?

fred Jij hoort hier niet thuis. Jij loopt hier rond als een kwajongen die torretjes en hooiwagens poten uittrekt.

teejee Als Tsjitsjikov in Dode Zielen.

fred Als wat dan ook, ik moet jou niet.

teejee Ook goed. Adieu dan maar. Ik ga er vandoor.

fred Goed voor jou. Goed voor ons.

gaby Ik ga met hem mee. We krijgen de auto van de mitraillette.

teejee Wij rijden de zonsondergang tegemoet.

fred Dag.

teejee Dag.

gaby Dag.

14.

Ronnie steekt zijn huis in brand.

Ronnie, Abdellatif, Rex.

Zappa blaft.

ronnie Kun je Zappa voor me afmaken?

rex Weet je dat zeker?

ronnie Hij heeft kanker en ik ben hem beu.

rex Had je geen gezelschap aan hem?

ronnie Ik heb gezelschap genoeg aan mezelf.

rex Ik kan zijn schedel voor je splijten met mijn knuppel.

ronnie Dat is goed.

Rex gaat naar achteren met zijn knuppel. Zappa blaft. Ronnie wacht.

Rex komt terug.

rex Het is wel zonde. Die hond is nog goed.

ronnie Een einde aan maken.

rex Ik krijg het niet over mijn hart.

Ronnie pakt de knuppel. Hij gaat naar achteren. Een klap. Zappa zwijgt.

rex Je hebt je bomen omgezaagd.

ronnie Ze stonden mij niet meer aan.

Ronnie pakt twee jerrycans met benzine, gaat af. Komt weer op.

ronnie Heb je lucifers voor me?

rex Een Zippo.

ronnie Een Zippo is goed.

Ronny af.

15.

Epiloog.

Tania.

tania De tijd legt zijn eitjes, die komen uit en wat eruit kruipt is ongedierte en aan het eind van de rit zal het allemaal voor niets zijn geweest. Maar zelfs dan nog. Met het ouder worden, misschien doordat de spieren verslappen, voel ik de spanningen in mijn lijf meer en meer oplossen. Het schenkt me bij momenten een groot welbehagen. Zo bekeken moet de dood een feest zijn. Ik ken geen extase, ik ken enstase. Uren en uren van volkomen volmaakt lichamenlijk welzijn, steeds op de grens, roerloos op mijn bed, zo goed als verscheiden maar dan nog net aan deze zijde van de dood. Dat maakt het zo bijzonder. Mijn geluk is zo perfect dat ik me er bijna voor schaam. Maar niet echt. Het eeuwige leven in spe. Waarom smaakt niet iedereen dit voorrecht? Word oud! Verval! Ga dood! Spreek van geluk! Dat is mijn advies.

Bruno Mistiaen (Gent, 1959) vindt het leuk om toneelteksten te schrijven. Hij heeft belangstelling voor de halfslachtige, dubbelhartige, hypocriete en corrupte mens. De Kopergieterij speelde in 2012 *De papa, de mama en de nazi. Uw Penis* won de PTA-stimuleringsbeurs tijdens Verse Tekst 2011. *Oorlog, seks en hulpverlening, Mijn geld is op, Die ster draag ik niet, Een kut voor een kut, Grote Nederlagen* en *Constance, dweil* zijn geschreven met een beurs van het Vlaams Fonds voor de Letteren. *De Golem van Molenbeek* werd geselecteerd werd voor Verse Tekst 2020.

Toneelwerk

*Grijs verleden** – 2021
*Klootzak** – 2021
*En wie ben jij?** – 2020
*De Golem van Molenbeek** – 2019
*Constance, dweil** – 2019
*Grote Nederlagen** – 2018
*Een kut voor een kut** – 2017
*Die ster draag ik niet** – 2016
*Mijn geld is op** – 2015
*Oorlog, seks en hulpverlening** – 2014
*Jezus is een aap!** – 2013
Of Donalda – 2012
*Uw Penis** – 2011
*De papa, de mama en de nazi** – 2003
Twee van een slag – 2002
Drie Monologen – 2000
De Vereffening – 1998
Ver van Huis – 1996
*Vacherie** – 1995
De Vuurvogel – 1994
Onze Lievevrouw van Pijn – 1993
Alfonso – 1992

De Meesterkok – 1991
De Mensenslinger – 1990

*Teksten verschenen bij De Nieuwe Toneelbibliotheek